

Yttrande över - Tillsammans för en välfungerande sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess (SOU 2020:24)

Linköpings kommun tillstyrker följande rekommendationer:

- ✓ Sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessens syfte
- ✓ Uppdrag att samverka för en välfungerande sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess
- ✓ En gemensam digital yta för planering i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen
- ✓ Bättre stöd till individer i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen oavsett behov av att få rehabiliterande insatser samordnade
- ✓ En förvaltning av kunskapsområdet arbetsplatsinriktat stöd för återgång i arbete
- ✓ Ett utvecklat samarbete mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen för att möta individers behov av stöd
- ✓ Ett förbättrat stöd till individer som har medicinska begränsningar, som saknar sjukpenninggrundande inkomst och som uppbär försörjningsstöd
- ✓ Utbyte av medicinska uppgifter i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen bör utredas

Linköpings kommun avstyrker följande rekommendationer:

- ✓ Ökade drivkrafter och ökat stöd för arbetsgivares förebyggande insatser och arbetsplatsinriktat stöd för återgång i arbete
- ✓ Konsultation av expert vid bedömning av arbetsplatsinriktat stöd för återgång i arbete

Linköpings kommun tillstyrker de rekommendationer som förväntas bidra till tydlighet och därmed främja samverkan för sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessens aktörer. Bland annat finns ett behov av tydliggörande av Försäkringskassans samordnande roll och hälso- och sjukvårdens tidiga samverkan med arbetsgivare och arbetstagare behöver säkerställas.

Linköpings kommun tillstyrker även rekommendationen om ett förbättrat stöd till individer som har medicinska begränsningar, som saknar sjukpenninggrundande inkomst och som uppbär försörjningsstöd. Socialtjänsten har redan idag ett omfattande ansvar för målgruppen och om socialtjänsten skulle ges uppdraget skulle bättre förutsättningar skapas för att synliggöra de kostnader som socialtjänsten uppbär.

Linköpings kommun avstyrker rekommendationen om att ett utökat kostnadsansvar för arbetsgivare (hälsoväxling) på nytt ska övervägas. Möjligen skulle redovisningsskyldigheten kunna ersätta hälsoväxlingen. Hälsoväxling innebär att arbetsgivare ska delfinansiera anställdas sjukpenning mot sänkta arbetsgivaravgifter (arbetsgivarna ska betala 25 procent av sjukpenningkostnaderna för de anställdas sjukskrivningar från och med dag 91 i sjukperioden och arbetsgivaravgiften sänks med 0,16 procentenheter).

Sjukfrånvaron i kommuner, landsting och regioner är högst på den svenska arbetsmarknaden. De bakomliggande orsakerna är många men just väsentliga skillnader i arbetsmiljö mellan offentliga och privata arbetsgivare är sannolikt inte en av dem. Snarare är det skillnader i köns- och ålderssammansättning, geografiska olikheter, arbetsplatsernas storlek med mera, som ligger bakom. Kvinnor har sedan länge haft högre sjukfrånvaro än män och det finns särskilda utmaningar inom, så kallade, kontaktyrken.¹ Med andra ord faktorer som inte är direkt arbetsrelaterade och som arbetsgivare endast i begränsad utsträckning kan påverka.

På enskilda arbetsplatser går det naturligtvis inte att överskatta arbetsmiljöns betydelse för både hälsan och sjukfrånvaron. Att en dålig fysisk och psykosocial arbetsmiljö ökar risken för sjukfrånvaro är ett faktum. Just därför och inte minst för att klara kompetensförsörjningen är det systematiska arbetsmiljöarbetet och arbetet med rehabilitering redan högt prioriterade frågor i kommunen. Bland annat har ett initiativ till regional samverkan i Östergötland för sänkt sjukfrånvaro tagits. Arbetet tar sin utgångspunkt i parternas avsiktsförklaring för friskare arbetsplatser och särskilt de områden som handlar om bättre användning av företagshälsovård, stärkt samverkan och högre kvalitet i rehabiliteringsprocessen samt nya vägar tillbaka från sjukskrivning.

¹ Sjukfrånvaro i kommuner och landsting. Vad är problemet? SKL 2017

Linköpings kommun avstyrker även rekommendationen om att arbetsgivaren, när en plan för återgång i arbete tas fram, ska konsultera en expertresurs inom områdena arbetsmiljö och rehabilitering som stöd i en kvalificerad bedömning om vilka insatser som behöver genomföras på arbetsplatsen för att ge individen stöd att återgå i arbete. Staten bedöms kunna ge bidrag genom det befintliga arbetsplatsinriktade rehabiliteringsstödet som täcker upp till 50 procent av arbetsgivarens kostnader utan att ytterligare anslag behöver ges. Det finns dock ett tak för hur mycket bidrag som kan beviljas under ett kalenderår, både per arbetstagare och för en arbetsgivare, högst 200 000 kronor per arbetsgivare och kalenderår, och högst 10 000 kronor per arbetstagare och kalenderår.

Utformningen av det arbetsplatsinriktade rehabiliteringsstödet med ett tak på 200 000 kronor per arbetsgivare och år gör att kostnaderna blir större för stora arbetsgivare än för små och medelstora arbetsgivare. Arbetsgivare kommer att beröras ekonomiskt av rekommendationen med totala kostnader om 52 miljoner kronor. Linköpings kommun har mellan 1000 och 1500 sjukfall per år där det är aktuellt att upprätta handlingsplaner för återgång i arbete. I vissa fall konsulteras expert redan idag. Med räkneexemplet att ytterligare 500-1000 konsultationer skulle göras per år skulle det innebära en extra kostnad på 300-800 tkr per år (konsultation två timmar med en timkostnad på 1000 kr/plan). Nuvarande ordning, att arbetsgivare själva bedömer när expert ska konsulteras, passar Linköpings kommun bättre eftersom det finns god tillgång till internt stöd i arbetsmiljö och rehabiliteringsfrågor. Dessutom är det en onödig kostnad för kommunen i de fall där det inte är relevant att anlita expert.

För Linköpings kommun

Niklas Borg
Kommunstyrelsens ordförande